

TÈCNIQUES D'APRENTATGE EN EQUIP

Aprendre a interactuar de forma cooperativa amb els altres també és un aprenentatge molt important que s'ha de fer a l'escola.

La capacitat de tot l'alumnat d'aprendre a treballar cooperativament amb els altres és la pedra clau per construir i mantenir matrimonis, famílies, carreres i amistats estables. Ser capaç de realitzar habilitats tècniques com llegir, parlar, escoltar, escriure, calcular i resoldre problemes és una cosa valuosa però de poca utilitat si la persona no pot aplicar aquestes habilitats en una interacció cooperativa amb les altres persones, a la feina, a la família i als entorns comunitaris.¹ (Johnson i Johnson).

El treball en equip, a més d'un mètode és també un contingut més que cal ensenyar.

Així, doncs, ja no es tracta de si és més o menys modern o adequat proposar tasques en grup; és que és necessari proposar-les si es volen treballar els continguts de l'escolaritat obligatòria i assolir les seves finalitats.² (Isabel Solé)

Les habilitats socials necessàries per treballar en equip i cooperar amb altres persones no s'adquireixen pas de forma espontània, sinó que s'han d'ensenyar. Per això, el treball en equip ha de ser objecte d'un ensenyament sistemàtic i degudament planificat al llarg de l'escolaritat. Necessitem tècniques i estratègies apropiades per ensenyar aquesta habilitat. L'ús continuat, persistent i sistemàtic d'aquestes tècniques ha de contribuir a fer que l'alumnat, al centre, també hi aprenguin a cooperar i a treballar en equip.

¹ Pujolàs, P. *Aprendre junts alumnes diferents*. Vic: Eumo, 2003. p. 128

² Pujolàs, P. *Aprendre junts alumnes diferents*. Vic: Eumo, 2003. p. 130

Adaptació de la tècnica TAI (*Team Assisted Individualization*)

TIPUS DE GRUP: Heterogeni.

TIPUS D'EQUIP: Equip Base.

MEMBRES: Màxim 5

CARACTERÍSTIQUES	- Combinació de l'ensenyament individualitzat amb el treball en equip per ensenyar matemàtiques. - Cada equip estableix el propi Pla de Treball. - Cada membre de l'equip té el seu propi Pla de Treball Personalitzat, amb objectius didàctics i activitats. - L'equip té entre mans un Projecte d'Equip, simultàniament cada alumne/a està treballant d'acord amb el propi Pla de Treball. - Tot l'alumnat treballa sobre els mateixos continguts, però a diferents nivells, en funció de les habilitats de cadascú. Treball del material en tres nivells: normal, mitjà i alt. - Cadascú segueix uns materials ajustats al seu nivell d'habilitat en matemàtiques. - Cada alumne/a treballa en equip sobre el propi Pla de Treball, demana ajuda si la necessita i n'ofereix si li'n demanen. - L'alumnat s'ajuda els uns als altres, per controlar-se els exàmens i els deures i per revisar les puntuacions de l'equip. - De tant en tant, dins de l'equip, l'alumnat controlen el progrés de cadascú en relació amb els objectius didàctics del Pla de Treball. - De tant en tant, el professorat, pot agafar a part, dintre de la mateixa aula, l'alumnat que treballa el material d'un nivell determinat per fer explicacions complementàries, orientar-los en les activitats, resoldre qüestions... La resta de membres continuen treballant en el seu equip o bé poden formar un equip esporàdic amb companyes i companys d'altres equips que treballen el mateix nivell. - Tant per elaborar el Pla d'Equip, com per revisar-lo, els equips han de disposar d'un temps per reflexionar i revisar el seu funcionament. - La qualificació final de cada alumne/a ve determinada per la puntuació que el professorat hagi donat a les seves produccions individuals i per la qualificació obtinguda, si és el cas, al Projecte d'Equip.
------------------	--

La Tutoria entre Iguals (*Peer Tutoring*)

TIPUS DE GRUP: Heterogeni.

TIPUS D'EQUIP: Equip Base.

MEMBRES: 2

ERÍSTIQC ACT UES	- Dos alumnes, de la mateixa classe o de classes diferents. - Un fa de tutor/a i l'altre d'alumne/a. - Fases o moments en el seu desenvolupament: ▪ Fase preparatòria: selecció, valoració i priorització de les necessitats educatives del l'alumnat que serà tutelat. ▪ Disseny de les sessions de tutoria (continguts a treballar i estructura bàsica de cada sessió) i del sistema d'avaluació. ▪ Selecció i aparellament de tutors/es i d'alumnes. ▪ Disseny i desenvolupament d'un programa de formació dels tutors/es: objectius de la Tutoria entre Iguals, responsabilitats del Tutor/a, entrenament en els procediments d'avaluació, estructura bàsica de cada sessió, procediments per ensenyar les habilitats a l'alumnat i les destreses interpersonals. ▪ Inici de les sessions de tutoria, el professorat fa supervisió els primers dies. ▪ Manteniment de la implicació dels tutors/es: reunions formals i de contactes informals amb el professorat assignat per donar suport i assessorament a l'alumnat que fa de tutor/a. - Condicions perquè les sessions tinguin èxit: 1. Les sessions han d'estar ben estructurades: continguts i els passos a fer. 2. El contingut de la tutoria ha de tenir continuïtat amb el que es treballa a la classe, hi ha d'estar directament relacionat. 3. Cal garantir l'aprenentatge de cada contingut i de cada destresa abans de passar als següents. 4. Les sessions han de ser curtes, mitja hora aproximadament, i continuades, per anar bé amb una freqüència diària. - <i>Tutoria entre iguals amb els rols invertits.</i> Alumnat tutelats passa a ser tutor/a d'alumnat ordinari més jove. <i>Pla de Recuperació Personalitzat</i> destinat a l'alumnat que no ha assolit alguns objectius d'una unitat didàctica considerats fonamentals. El professor/a ajuda l'alumne/a que ha de recuperar a determinar què és el que encara no ha après prou bé, com podrà aprendre-ho d'ara endavant i qui l'ajudarà, generalment un altre alumne/a de la classe.
------------------------	---

El trencaclosques (Jigsaw)

TIPUS DE GRUP: Heterogeni.

TIPUS D'EQUIP: Equip Base i Equip d'Experts

MEMBRES: 4 o 5

ERÍSTIQ CARACT UES	• Àrees del currículum en les quals els continguts poden ser "fragmentats". • El material es divideix en tantes parts o subtemes com membres té l'equip. • Cada membre rep una part de la informació. • Es reuneixen els membres de cada equip que treballen la mateixa part i formen un equip d'experts. S'intercanvien informació, l'aprofundeixen, construeixen mapes conceptuals... • Després cada un torna al seu equip base i ho explica als altres. • Es poden fer grups d'experts que treballin sobre aspectes amb diferents graus de dificultat.
-----------------------	--

La tècnica *Coop-Coop*

TIPUS DE GRUP: Heterogeni.

TIPUS D'EQUIP: Equip Base.

MEMBRES: 4 o 5.

ERÍSTIQCARACT UES	- Molt semblant a la dels grups d'investigació. - Cicle Superior de Primària i l'ESO. - 10 passos a seguir per aplicar correctament la tècnica: 1. <i>Discussió dels estudiants a la classe:</i> l'alumnat expressa els temes que més els interessa de l'àrea. Al final de la sessió s'ha de disposar d'una llista de temes considerats més interessants pel conjunt de la classe, ordenats per ordre de preferència. 2. <i>Selecció dels equips d'aprenentatge.</i> 3. <i>Exercicis per a la formació de grups:</i> sols en el cas de que no es coneguin. 4. <i>Selecció del tema de l'equip:</i> cada equip escull un tema per al qual senti un especial interès. 5. <i>Selecció del subtema:</i> cada membre de l'equip tria un subtema que ha de treballar tot l'equip. 6. <i>Preparació del subtema:</i> cada membre de l'equip, de manera individual, ha de buscar informació i investigar sobre el seu subtema. 7. <i>Presentació del subtema:</i> cada alumne/a presenta al seu grup la informació ja organitzada i s'integra als dels altres. És un moment important ja que es reelaboren en un sol bloc els materials aportats per tothom, fet que suposa molt sovint la discussió i la negociació entre els membres de l'equip. S'ha d'evitar que sigui una simple juxtaposició de les diferents parts. 8. <i>Preparació de les presentacions de l'equip:</i> es fan tres activitats. En primer lloc, se sintetitza i s'organitza el material aportat; en segon lloc, es formulen amb claredat les idees principals del tema; i finalment, decideixen la manera com presentaran el material a la resta de la classe. 9. <i>Presentació en equip:</i> cada equip exposa a la resta de la classe el tema que ha preparat. La presentació també s'aprofita per revisar l'actitud de la resta de la classe i la seva atenció. Una forma d'aconseguir això seria que dins la mateixa sessió els altres equips haguessin de respondre algunes preguntes clau que els hagi formulat l'equip que ha presentat el tema. 10. <i>Avaluació:</i> és fa en tres nivells. En un primer, la presentació en grups del tema. L'efectua el professorat i la resta d'alumnat. En un segon, les contribucions individuals dins de cada grup. L'efectua el professorat tenint en compte l'opinió de la resta del grups. Finalment l'avaluació del projecte i del material escrit, realitzada pel professorat.
----------------------	--

La tècnica TGT (Teams-Games Tournaments)

TIPUS DE GRUP: Heterogeni.

TIPUS D'EQUIP: Equip Base

MEMBRES: 4

ERÍSTIQC ARACT UES	• Joc de preguntes i respostes. • Equips de competició de capacitat homogènia. • El professorat lliura el material que hauran d'estudiar. • L'alumnat estudia en equip el material. • Un cop l'han estudiat, comença el joc.³ • Cada alumne/a juga en grups de tres, amb dos companys d'altres equips que tinguin un rendiment similar al seu. • El docent lliura a cada equip de tres un joc de fitxes amb les preguntes sobre el material après fins aquell moment en els equips cooperatius. • Un alumne/a de cada trio agafa una fitxa de la pila, que està de cap avall, i llegeix la pregunta i la resposta. Si la resposta és correcta es queda la fitxa. Si és incorrecta, tornen a posar la fitxa a sota la pila. • Els altres dos alumnes poden refutar la resposta de l'altre si creuen que no és correcta. Si el que refuta la resposta l'encerta, es queda la fitxa. Si no l'encerta, ha de tornar una de les fitxes que ja havia guanyat. • El joc finalitza quan s'acaben totes les fitxes. El membre del trio que al final té més fitxes guanya la partida i obté 6 punts per al seu equip; el que queda segon, obté 4 punts i el tercer 2. • El punts que ha obtingut cada integrant del trio se sumen als que han obtingut els companys de l'equip base que formaven part d'altres tríos.
--------------------------	--

³ Regles: Pujolàs, P. op. Cit. P. 163